

Література

1. Положення про Службу аеронавігаційного обслуговування Укрероруху. Наказ Укрероруху від 18.11.2013 № 384 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.wuksatse.ua/doc/ans_regulations_1.pdf

УДК 342.92

Жмур Н. В., здобувач,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ: МАГІСТРАЛЬНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Дослідження наукових розвідок, присвячених удосконаленню правового забезпечення службової інформації в Україні, дозволило виокремити декілька наукових підходів у цій сфері:

1) розроблення окремих законів, що регулюватимуть правовідносини, предметом яких є безпосередньо окремі види інформації з обмеженим доступом, у тому числі й службова інформація (закони України «Про службу інформацію України», «Про комерційну таємницю» тощо);

2) розроблення нормативно-правового акта, в межах якого розкривається зміст, система та особливості правового режиму інформації з обмеженим доступом загалом та службової інформації зокрема (закони України «Про інформацію з обмеженим доступом» чи «Про державні секрети» тощо);

3) ухвалення Інформаційного кодексу України, в межах якого передбачити розділ, присвячений інформації з обмеженим доступом та службовій інформації зокрема;

4) розроблення відомчих підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини у сфері службової інформації (Наказ МВС України «Про службу інформацію в органах внутрішніх справ України», Наказ ДФС України «Про службу інформацію в ДФС України») тощо.

Кожен з запропонованих підходів має свої переваги та недоліки. Наприклад, систематизація інформаційного законодавства має довготривалий характер. В. С. Цимбалюк також констатує: «Незважаючи на перший погляд простоту підходу до систематизації інформаційного законодавства, вважається, що проблема практичної розробки проекту Кодексу є завданням надзвичайно складним і трудовитратним. Особливо обережно слід ставитися до того, щоб не втрутитися у сферу інших галузей права і безпідставно дублювати їх положення» [1, с. 315].

Крім значних фінансових, кадрових, організаційних проблем проведення систематизації інформаційного законодавства, в жодному з існуючих нині проектах відсутній системний розгляд інституту інформації з обмеженим доступом загалом та місця службової інформації в ньому.

Отже, комплексне осмислення службової інформації в системі інформації з обмеженим доступом дозволяє констатувати, що на даному етапі було б доцільним прийняття ієрархії нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини в сфері інформації з обмеженим доступом, а саме: *Закону України «Про інформацію з обмеженим доступом» - Стратегії захисту інформації з обмеженим доступом - Доктрини захисту окремих видів інформації з обмеженим доступом*, зокрема службової інформації, а зрештою — Інформаційного кодексу України, де окремим розділом закріпити основні положення забезпечення інформації з обмеженим доступом, у межах якого розкрити концептуальні засади нормативно-правового регулювання суспільних відносин у сфері службової інформації України.

Якщо Закон України «Про інформацію з обмеженим доступом» має містити норми, що закріплюють основні засади системи інформації з обмеженим доступом, то Стратегія захисту інформації з обмеженим доступом в Україні визначатиме інституційно-функціональний механізм реалізації її захисту. В межах Доктрин слід окреслювати особливості найбільш важливих видів інформації з обмеженим доступом, а також їх захисту.

У вітчизняному законодавстві відсутній нормативно-правовий акт, в якому б визначались засади розроблення, погодження, подання для затвердження та виконання доктрин, а також зміст їх розділів.

Дослідження нормативно-правових актів з назвою «Доктрина» дозволило зробити такі висновки: 1) Доктрина затверджується винятково Указом Президента, тобто становить собою підзаконний нормативно-правовий акт; у доктринах визначено систему концептуальних засад вирішення конкретної проблеми у чітко визначені часові параметри; з метою виконання основних напрямів державної політики, направлених на розв'язання проблеми, визначених у доктрині, ухвалюються постанови Кабінету Міністрів України, де конкретизуються заходи, суб'єкти та строки реалізації запланованих Доктриною напрямів; здебільшого структурно доктрини має розділи, в яких визначено актуальність проблеми, на розв'язання якої спрямована доктрина, а також її зв'язок з іншими проблемами; причини виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання; значення термінів, які вживаються в доктрині; мету та завдання доктрини; принципи розв'язання проблеми; основні напрями державної політики, направлені на розв'язання проблеми; інституційно-функціональний механізм розв'язання проблеми; фінансові та матеріально-технічні засади розв'язання проблеми; міжнародне співробітництво у сфері розв'язання проблеми; контроль за реалізацією закріплених у доктрині положень.

Під доктриною захисту службової інформації розуміється сукупність концептуальних ідей і поглядів на мету, завдання, принципи, методи, організаційно-функціональний механізм захисту службової інформації з метою забезпечення інформаційної безпеки особи, суспільства і держави в контексті міжнародного співробітництва.

Запропоновано таку структуру Доктрини захисту службової інформації в Україні. Вона має складатися з преамбули, розділів та епілогу. У преамбулі слід викласти основні причини, мету, завдання прийняття цього нормативно-правового акту на підставі характеристики сучасного стану захисту службової інформації з окресленням міжнародних тенденцій у цій сфері.

Перший розділ має містити загальні положення та розкривати такі питання, як:

- зміст основних понять (службова інформація, державна таємниця, професійна таємниця, система захисту службової інформації, об'єкти захисту службової інформації, суб'єкти захисту службової інформації тощо);
- принципи захисту службової інформації;
- об'єкти та суб'єкти захисту службової інформації.

Другий розділ має розкривати сутність та зміст загроз (проблем) захисту службової інформації, їх джерела, зміст, види.

У третьому розділі доцільно окреслити державну політику захисту службової інформації:

- пріоритетні напрями державної політики у сфері захисту службової інформації;
- завдання державної політики у сфері захисту службової інформації.

У четвертому розділі під назвою «Система захисту службової інформації України» розглянути такі питання:

- сутність та зміст системи захисту службової інформації;
- правова основа діяльності суб'єктів захисту службової інформації;
- функції системи захисту службової інформації;
- методи захисту службової інформації;
- матеріально-технічне та фінансове забезпечення їх функціонування.

П'ятий розділ має розкривати сутність співробітництва України з міжнародними організаціями та іншими країнами у сфері службової інформації.

Шостий розділ покликаний закріпити мету, завдання, принципи контролю за виконанням Доктрини, а також види юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері службової інформації.

Структура та зміст Доктрини захисту службової інформації в Україні визначено з урахуванням того, що вона слугує основою для:

— формування державної політики захисту службової інформації України;

— підготовки пропозицій з удосконалення правового, методичного, науково-технічного й організаційного забезпечення захисту службової інформації;

— формування напрямів систематизації (інкорпорації, консолідації, кодифікації) інформаційного законодавства у сфері захисту службової інформації;

— розроблення цільових програм і планів дій із забезпечення захисту службової інформації України.

Отже, Доктрина захисту службової інформації в Україні — це фундаментальний нормативно-правовий акт, в якому визначено концептуальні засади державної політики захисту службової інформації, керівні принципи, цільові настанови, напрями та інституційно-функціональний механізм захисту службової інформації в Україні.

Література

1. Цимбалюк В. С. Інформаційне право (основи теорії і практики): [монографія] / В. С. Цимбалюк. — К.: «ОсвітаУкраїни», 2010. — 388 с.

УДК 342.951 + 343.35

Ігнатченко І. Г., к.ю.н., доцент,

Волковський О. Ю., студент,

Національний юридичний університет ім. Я. Мудрого, м. Харків, Україна

Свінцицька А. В., студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Одним із найважливіших аспектів сучасної державної правової політики в Україні є реформування системи запобігання і протидії корупції. Метою проведення даних реформ є формування у суспільстві довіри до влади, зростання економічного потенціалу держави, покращення добробуту громадян України.

Реформа антикорупційної системи розпочалася у 2011 році із прийняття низки законодавчих актів, серед яких ключовими є Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» та Національна антикорупційна стратегія на 2011 – 2015 роки, схвалена Указом Президента України від 21.10.2011 № 1001.

Форми та методи реалізації Стратегії визначені у Державній програмі щодо запобігання і протидії корупції на 2011 – 2015 роки, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2011 року № 1240.